

ความเป็นมา

(CITES) คือ อะไร?

CITES ย่อมาจากคำว่า Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora

คือ อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้จะสูญพันธุ์

สาเหตุที่ต้องมี CITES เนื่องจาก การค้าสัตว์ป่าและพืชป่าทั่วโลกมีปริมาณและมูลค่ามหาศาล มีผลกระทบ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ต่อประชากรของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า ในธรรมชาติ ลดจำนวนลงอย่างรวดเร็ว จนบางชนิดใกล้สูญพันธุ์ ซึ่งการลักลอบค้าพันธุ์ไม้และสัตว์ป่ามีมูลค่ารองลงมาจากการค้ายาเสพติด ดังนั้น เพื่อต้องการอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์ป่าและพืชป่าในโลก เพื่อประโยชน์แห่งมวลมนุษยชาติของ ชนรุ่นนี้ และอนุชนรุ่นต่อไป โดยสร้างเครือข่ายทั่วโลก ในการควบคุมการค้าระหว่างประเทศ ทั้งพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า ตลอดจนผลิตภัณฑ์

การก่อตั้ง CITES

แนวความคิดการจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อคุ้มครองพันธุ์ไม้และสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ อันเนื่องมาจากการค้าของป่าข้ามประเทศ ลำดับความเป็นมา ดังนี้

พ.ศ. 2503 ได้เริ่มก่อตัวขึ้นมา ในการอภิปรายระดับนานาชาติ ว่าด้วยเรื่องการค้าของป่า การอนุรักษ์ปกป้องพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2506 ในการประชุมสมาชิก IUCN (The World Conservation Union) ก็ได้มีการร่างรายละเอียดสำหรับอนุสัญญา CITES ขึ้น พ.ศ. 2513 ในที่สุด CITES ก็เป็นรูปเป็นร่างและได้มีสมาชิกร่วมลงนาม จำนวน 80 ประเทศ ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2513

พ.ศ. 2515 อนุสัญญา CITES เริ่มมีผลบังคับใช้ วันที่ 1 ก.ค. 2515 ตั้งแต่นั้น เป็นต้นไป จนกระทั่งปัจจุบันขณะนี้ CITES มีประเทศสมาชิกร่วมลงนามแล้วถึง 163 ประเทศทั่วโลก โดยมีสมาชิกรุ่นใหม่ล่าสุดเป็นลำดับที่ 163 คือ Albania ซึ่งตั้งอยู่ในทวีปยุโรป ตะวันออกเฉียงใต้

และข้อตกลงตามอนุสัญญาจะเริ่มมีผลบังคับใช้ในวันที่ 23 กันยายน 2546

CITES เป็นข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศสมาชิกที่ร่วมลงนามในอนุสัญญา ดังนั้น แม้จะไม่มีกระบวนการให้ความร่วมมือในกฎหมายของประเทศสมาชิกก็ตาม สมาชิกยังคงต้องให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือตามอนุสัญญาที่ร่วมลงนาม และถือเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมายอันพึงต้องกระทำด้วย

การทำงานของ CITES

งานของ CITES มุ่งเน้นไปที่การค้าระหว่างประเทศทั้งหมดที่มีการ นำเข้า ส่งออกนอกประเทศ รวมไปถึงการนำเข้าเพื่อส่งออกไปอีกประเทศ สำหรับ พันธุ์ไม้ สัตว์ รวมไปถึงผลิตภัณฑ์จากป่าและจากทะเล ที่อยู่ในความควบคุมในข้อตกลงของอนุสัญญา ต้องผ่านขบวนการขออนุญาตจาก CITES ก่อน

35 Years
1975-2010

ชนิดพันธุ์ในบัญชีความคุ้มครองของ CITES

ชนิดพันธุ์ ของ พันธุ์ไม้ สัตว์ และผลิตภัณฑ์ ที่อยู่ในบัญชีการควบคุมของ CITES จัดเป็น 3 หมวด (Appendix I, II และ III) ตามระดับความจำเป็นในการปกป้อง

Appendix I : ชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ การค้าในกลุ่มนี้จะได้รับอนุญาตได้เฉพาะกรณีจำเป็นที่ยากเว้น เช่น เพื่อการศึกษา วิจัย หรือขยายพันธุ์เทียม ซึ่งจะต้องได้รับความยินยอมจากประเทศที่จะนำเข้า และต้องขออนุญาตจากประเทศที่ส่งออก

Appendix II : ชนิดพันธุ์ที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ แต่การทำการค้าต้อง อยู่ในความควบคุมหรือจำกัดปริมาณ เพื่อไม่ให้มีผลเสียหาย หรือจำนวนประชากรลดลงอย่างรวดเร็วจนใกล้สูญพันธุ์ ประเทศที่ยินยอมให้ส่งออก ต้องมีมาตรการและการควบคุมไม่ให้กระทบต่อการดำรงอยู่ของชนิดพันธุ์นั้นในธรรมชาติ

Appendix III : ชนิดพันธุ์ที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายของประเทศใดประเทศหนึ่ง อย่างน้อยหนึ่งประเทศแล้ว และได้ขอความร่วมมือจากประเทศสมาชิก ให้ช่วยควบคุมดูแลการนำเข้า ด้วยจะต้องมีหนังสือรับรองการส่งออกจากประเทศถิ่นกำเนิด

ในกลุ่มสัตว์ป่า (Fauna) ราว 5000 ชนิด และพันธุ์ไม้ (Flora) ราว 2,500 ชนิด ที่ขึ้นบัญชี CITES เพื่อปกป้องจากการลักลอบทำการค้าระหว่างประเทศ อยู่ในบัญชีรายชื่อ Appendices ทั้ง 3 ดังกล่าวข้างต้น

ปริมาณพืชป่าในอนุสัญญาไซเตส
บัญชีที่ I 310 ชนิด
บัญชีที่ II 24,881 ชนิด
บัญชีที่ III 6 ชนิด

พ.ศ.2518 ไทยได้ลงนามรับรองอนุสัญญานี้

21 มกราคม พ.ศ. 2526 ได้ให้สัตยาบัน นับเป็นสมาชิกลำดับที่ 80

สำหรับประเทศไทยของเรา กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาไซเตส (ประเทศไทย) ได้แก่ สัตว์ป่า (Fauna) พ.ร.บ. สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 พืชป่า (Flora) พ.ร.บ.พันธุ์พืช พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ.พันธุ์พืช (ฉบับที่ 2) 2535

การปฏิบัติตามตามอนุสัญญาไซเตส (ประเทศไทย) แบ่งความรับผิดชอบดังนี้
กรมวิชาการเกษตร ----- พืชป่า (Flora)
กรมป่าไม้ ----- สัตว์ป่า (Fauna)
กรมประมง ----- ปลาและสัตว์น้ำ (Fauna)

ที่มาของข้อมูล

www.CITES.org และ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

www.fernsiam.com/Article/A003-CITES/CITES.htm

CITES เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสวนป่าอย่างไร

1. เนื่องจากไทย ได้เข้าร่วมและลงนามให้สัตยาบัน จึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ ของอนุสัญญาดังกล่าว
2. หากพื้นที่ของสวนป่ามีชนิดพันธุ์ที่ใกล้สูญพันธุ์ การดำเนินงานของ CITES ก็จะเป็นการช่วยป้องกันอีกทางหนึ่งเพื่อมิให้ชนิดพันธุ์นั้นสูญพันธุ์ไปได้
3. ป้องกันการนำเข้าชนิดพันธุ์ต่างถิ่น (exotic species) ซึ่งต่อไป อาจจะทำลายระบบนิเวศ ของชนิดพันธุ์ท้องถิ่น
4. เป็นการป้องกันทางอ้อม ของการสูญพันธุ์ของชนิดพันธุ์หายากอีกทางหนึ่ง

